

TER ONDERTEKENING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2025-0000398940

Datum
20 juni 2025

Opgesteld door

[Redacted]

Samengewerkt met
EZ

Bijlage(n)
1

Aan
Van

stasBZK
DGDOO/DS

nota

0. Nota Aanbiedingsbrief rapport "Deceptive design and minors"

Aanleiding

Het ministerie van BZK heeft opdracht gegeven voor een juridisch verkennend onderzoek naar de bescherming van minderjarigen tegen misleidende ontwerptechnieken in digitale diensten (deceptive design techniques). Deze technieken worden steeds vaker ingezet in apps, sociale media en games die populair zijn onder kinderen. Vanwege hun kwetsbare positie is het belangrijk om te toetsen in hoeverre bestaande regelgeving toereikend is. Aan de Tweede Kamer is toegezegd dat dit rapport voor het zomerreces aan de Tweede Kamer zal worden verzonden.

Geadviseerd besluit

- Graag akkoord op de inhoud van de brief en het verzenden van het onderzoeksrapport naar de Tweede Kamer.

Kern

- Verschillende wetten (DSA, AVG, EU -Consumentenwetgeving, AI-verordening) spelen een rol bij de regulering van misleidings- en verleidingstechnieken in online diensten. Om meer duidelijkheid te krijgen over de reikwijdte van het huidige juridische kader en nieuwe wetgeving en de lacunes in de wetgeving is de opdracht voor dit onderzoek gegeven.
- Het rapport van dr. Mark Leiser stelt dat bestaande Europese regelgeving zoals de DSA, de AVG, consumentenwetgeving en de AI-verordening, op onderdelen tekortschiet in de bescherming van kinderen tegen subtiele, AI-gedreven beïnvloedingstechnieken. De analyse stelt onder meer vast dat:
 - De AI-verordening een hoge bewijsdrempel kent: schade moet aantoonbaar en concreet zijn. Bij subtiele beïnvloeding van kinderen – zoals via beloningen of eindeloos scrollen – ontstaat schade geleidelijk, wat handhaving bemoeilijkt.
 - De transparantie- en toestemmingsvereisten onder de AVG beperkingen kennen, vooral voor kinderen. Manipulatieve ontwerpkeuzes ondermijnen het principe van vrijelijk gegeven toestemming, terwijl de AVG uitgaat van rationele besluitvorming, iets wat niet goed aansluit bij minderjarigen.
 - De DSA zich vooral op manipulatie via de gebruikersinterface richt en tekortschiet in het reguleren van dieperliggende

systeemmanipulaties, zoals algoritmische sturing en dynamische contentaanpassing.

Onze referentie
2025-0000398940

Datum
20 juni 2025

- De Europese consumentenwetgeving biedt volgens het rapport onvoldoende bescherming tegen AI-gestuurde gedragsbeïnvloeding. Het handhavingsmodel van de oneerlijke handelspraktijk richtlijn (UCPD) is gericht op individuele, statische misleiding en werkt pas na schade, terwijl AI-manipulatie dynamisch en continu plaatsvindt.
- In deze brief wordt aan de Kamer toegezegd dat u samen met de minister van EZ gaat werken aan een Europese inzet op de aanpak van verslavend en polariserend ontwerp en dat de Kamer hier na de zomer van op de hoogte wordt gesteld. Dit om invulling te geven aan de motie Kathmann waarin de regering wordt verzocht om aan te dringen op een verstrekkend Europees verbod op verslavend en polariserend ontwerp op sociale media en dit op alle mogelijke manieren uit te dragen.¹
- Hierbij zal ook bekeken worden of de door Mark Leiser geïdentificeerde lacunes kunnen landen in de door de Europese Commissie aangekondigde *Digital Fairness Act*. Dit is wetgeving die bij het aantreden van de nieuwe Europese Commissie is aangekondigd, maar wat nog geen wetsvoorstel is. Nu de Commissie zich in de voorbereidende fase van dit wetsvoorstel bevindt, kan het passend zijn om in dit kader bij de Europese Commissie te pleiten voor opname van een verbod op verslavend ontwerp in sociale media.
- Omdat moet worden voorkomen dat er verdere versnippering in de wetgeving plaatsvindt willen we de komende weken in gezamenlijkheid met EZ verder bepalen wat de meest effectieve aanpak is voor verslavend ontwerp en of de aangekondigde *Digital Fairness Act* hier inderdaad de aangewezen plek voor is.
- Aan de Kamer is eerder toegezegd dat het rapport 'deceptive design and minors' voor het zomerreces naar de Kamer zal worden verzonden. Nu wij nog bezig zijn om samen met EZ te bepalen wat onze precieze inzet wordt, is gekozen voor een getrapte aanpak. Eerst wordt het rapport naar de Kamer verzonden en vervolgens volgt hierop de Nederlandse inzet ten aanzien van verslavend ontwerp op sociale media-diensten.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Motivering

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Rapport Deceptive design and minors	

¹ Kamerstuk II 2024/25, 26643, nr. 1302.